

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuler în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

„Protest“

și

„Vot de încredere“

Sibiu, 24 Ian. n.

În numărul 6 al „*Tribunei*” am arătat din însuși contextul „protestului” cât de nebasat este el. Astăzi avem dinainte: procesul verbal al constăturilor confidentiale și propunerile cele trei în originalul scris de însuși propunătorii.

Să vedem deci, cum se prezintă protestul în însuși lumina oficială a constăturilor, din ale căror cadre nu s'a sfârșit să ese înaintea publicului neorientat. Nu vrem să preocupăm judecata cetitorilor, dar' trebuie să spunem, că impresiunea ce ni-a făcut-o protestul după-ace am văzut procesul verbal și actele aacute lui e: protestul este un non sens.

Decursul constăturilor. Nu vom fi așa de indiscreți, ca să publicăm întreg procesul verbal, și de altfel foarte lung, dar' pe baza lui vom expune în resumat decursul constăturilor dela 10—11 Ian. n. încât se poate cu însuși cuvintele notariului *ad hoc*, care l-a compus.

Eată resumatul:

„Președintele deschizând ședința, face un expozit exact despre cele petrecute dela ședința din Noemvrie. Arată, că „comisiunea exmisă pentru asigurarea averii... și-a împlinit misiunea”. „Expune apoi situațiunea nesuportabilă, în care ajunse redacțiunea „*Tribunei*”... „Amintște de scandaloasele scene din localul redacțiunii... etc., cari apoi „l-au silit a demisiona pe cei doi redactori neascultători.”

În urma expozitului făcut de președinte s'a deschis o lungă discuție. Fiecare dintre cei unsprezece prezenți și-a descoperit părerea. S'au cetit apoi două scrisori sosite dela membri absenți, cari „ambii aproabă pașii întreprinși de comisiunea exmisă pentru asigurarea averii și aderează la procederea președintelui față de redactorii renitenți, îndemnând la procedere mai departe în acest sens.”

Remarcăm încă următorul pasagi: „Desbaterile în privința unei *aplanări pacifice* a stărilor produse... s'a extins și în ședința de după a mea și (prima zi) și toți membrii din comitet nutriau speranță de a ajunge la un desnodământ pacific... Unanim s'a cerut, că în acest scop T. L. Albini se extrade până în ziua următoare (11 Ianuarie, pe când era fixată pertractarea „*excepțiunilor*”) declarațiunea cerută de comitet... cu pri-

vire la dreptul de avere (proprietate. Red.) la „Institutul Tipografic”, și redactorii demisi s'și aplaneze cu președintele prin cerere de scuse afrotul făcut d-sale prin insultele și neobediința lor dovedită. Lui T. L. Albini i-s'a cerut și aceea, ca s'și retragă excepțiunile subternute contra execuțiunii.”

Astfel s'a sfârșit ziua primă. Membrii s'au depărtat dela ședință cu nădejdea aproape sigură a unei împăciuiri perfecte. Se aștepta, ca Albini încă în seara aceea sau cel mult în dimineața zilei următoare, înainte de începerea pertractării să predee președintelui „Declarațiunea” cerută, ear' la judecatorie s'și retragă excepțiunile.

Nici una, nici alta nu s'a întâmplat.

Eată decursul ședinței din 11 Ianuarie:

Prezenți tot cei de ieri. Ședința se deschide la 11 ore și președintele „referează, că declarațiunea așteptată din partea lui T. L. Albini nu i-a sosit... ba din contră s'a întâmplat, că numitul la pertractarea judecătorească, ținută azi la 9 ore înaintea judecătoriei cercuale din loc asupra excepțiunilor date de el... a susținut acele excepțiuni nebasate în integritatea lor, dar' neputând dovedi nici una, el a fost respins prin sentență judecătorească.

Între aceste împregiurări roagă deci pe cei prezenți, a face propuneri asupra acțiunii, ce are să se facă de aci înainte în afacerea discutată pe larg în ziua premergătoare.

Cu acestea discuțiunea s'a încheiat, și vin propunerile, după cari ședința se ridică.

Propunerile. Eată acum în întregime lor propunerile cele trei. Ele se află aacute la procesul-verbal, scrise de mâna proprie a propunătorilor.

I. Propunere.

1. Se votează încredere președintelui.

2. Restituirea statului „quo ante” dela 14 Noemvrie 1895 cu ridicarea execuției, sistarea definitivă a procesului în chestiunea proprietății „Institutului Tipografic” și reintroducerea persoanelor dimise.

3. Amnarea arangiamentului în chestiunea averii „Institutului Tipografic”, până la terminarea în regulă a documentelor necesare.

4. Admiterea în principiu, cu rezervă de modificări, a proiectului de statut prezentat de dl Dr. Barcianu.

5. Sistarea de amândouă părțile a polemicii ziaristice în afacerile pendente ale Institutului Tipografic.

11/I. 1895.

Dr. Vasile Fodor m. p.

II. Propunere.

Luând la cunoștință raportul președintelui Dr. Rațiu în meritul executării decisiunii comitetului din ședința din Noemvrie a. tr. în materia de asigurare a averii „Institutului Tipografic” și proprietatea foilor „*Tribuna*” și „*Voia Poporului*” aprobăm întru toate procedura lui și îl împ. termicim, ca — fiind cu toată încrederea față de d-sa — și pe viitor să procedeze conform programului partidului național și conform interesului cauzei comune, având în vedere în tot cazul demnitatea cauzei naționale.

Dr. T. Mihali m. p.

III. Propunere.

Comitetul partidului național își exprimă încrederea sa deplină față de președinte: decide reintegrarea fără amnare a redacțiunii în statul quo ante de 15 Noemvrie 1895 (reservându-și dreptul de a face regulamentul statutar).

Sibiu, 11 Ianuarie 1896.

Dr. Lucaciu m. p.

Cât despre votisarea făcută asupra celor 3 propuneri, procesul verbal ne spune următoarele:

„Aceste propuneri aacute sub 1. la acest protocol se pun la vot în ordinea, precum s'au făcut și anume s'a făcut votare prin sculare.

1. Propunerea Dr. Vasile Fodor, care intrând numai 3 voturi, a căzut.

2. Propunerea membrului Dr. Teodor Mihali, care fu primită de către: propunătorul, George Pop de Băsești, Robin Patifa, Dr. Tripon, Iuliu Coroianu și Dr. Vasile Lucaciu, care facă a stat în picioare.

Președintele enunță ca conelus al comitetului această propunere și declară, că propunerea dlui Dr. Lucaciu a devenit superflă, fiind primită a Drului Mihali.

„Se însemnează — zice procesul-verbal — că membrul Nicolae Cristea s'a abținut peste tot dela votările întemplate.

Ear' într'ait loc mai jos: „membrul Dr. G. Tripon după votarea de mai sus afirmă, că el nu a priceput modul votării și așa cere ca să nu fie socotit între cei, cari au primit propunerea Dr. T. Mihali.”

„Președintele declară, că după enunțarea conlusului o atare declarare nu o poate lua în considerare.”

*

Eată la ce se reduc acusele grave ce i-se fac președintelui Dr. Rațiu prin „protestul” celor șese membri.

După-ace, în toate propunerile i-se da vot de deplină încredere vin imediat și îi aruncă prin întreaga presă românească de dincoace și de dincolo de Carpați acuse, că a făcut „detestabil abuz de puterea prezidențială”, „fățise violențare și flagrantă și revoltătoare falsificare a voinței majorității”.

Si pe ce-și bazează toate acestea? Pe împregiurarea, că un membru al comitetului național, Doctor în drepturi și avocat „n'a priceput modul votării” și a cerut după enunțarea conlusului să nu fie considerat ca votând pentru o propunere, pe lângă care s'a ridicat în picioare; ear' alt membru asemenea a stat în picioare în momentul votării, fără-ca să vrea (?)

Cu nimicuri de acestea nu se poate mântul o cauză, ba nici incurca.

Stimăm ținuta hotărâtă a contrariilor hotărâți: Dr. Fodor, D. Comșa și Dr. Barcianu, deși o reprobăm cu toată tăria.

Nu putem însă pricepe ținuta dubioasă a celorlalți domni, cari au subscris protestul. Nu ni-o putem explica.

Dr. Lucaciu astăzi „exprimă încrederea sa deplină față de președinte”, ear' mână subscris cele mai grosolane acuse la adresa aceluiași președinte.

Dr. G. Tripon din greșeala sa proprie a fost numărat pe lângă spriginitorii unei propuneri, și apoi tot dînsul impută greșeli și face cele mai aspre reproșuri președintelui, ear' după aceea la 5—6 zile îl felicită telegrafice de ziua numelui, al aceluși nume, pentru a cărui discreditare a contribuit cu subscrierea numelui seu.

Ce să zicem de părintele N. Cristea, care a fost autorizat încă în Martie să facă secestrul, care ca curator a văzut toate scandalele provocate de niște îngâmfăți, ba însuși a suferit dela ei confiscându-i-se un articol destinat ca *velo* exilaților, când dînsul se abține dela vot, nu concurge cu votul seu întru susținerea președintelui, despre a cărui îndelungată răbdare de atâtea-ori s'a convins, a că-

rui corectitate a cunoscut-o, dar' în sfârșit confirmă cu subscrierea numelui seu acuse, pe cari unui om corect nu i-le poți face.

Și pentru-ce? Pentru-că nu s'a admis la vot o propunere superată!

Cum se înțelegem acest fel de ținută? De unde atâtea vacilare și nehotărâre întru a te pronunța în principiu și totuși atâtea cutezanță când e vorba de a da într'o persoană?

*

Abzicerea membrilor. „Protestul”, de care ne ocupăm, a fost considerat în presa din România cu totul altcum, decât la noi. Ziarele române îl luau toate drept o „declarațiune”, prin care cei 6 membri ai comitetului și-au dat demisiunea.

Trebuie să declarăm, că această părere e falsă. E adevărat, că unii membri și-au dat demisiunea, nu însă toți cei-ce au subscris protestul.

Au abzis de fapt dnii: Dr. V. Fodor, Dr. D. P. Barcianu și Demetriu Comșa.

E curioasă însă și abzicerea aceasta. Ea s'a făcut printr'o scrisoare adresată președintelui și subscrisă de cei trei membri.

Interesant e însă, că scrisoarea scrisă cu țință (propunerile toate sunt scrise cu cerusă) e datată „*Sibiu 10 Ianuarie n. 1896.*”, ear' predată a fost în 11 Ian. imediat după votisarea propunerilor, încă în sala ședințelor.

Adecă, cei trei membri, și-au scris abzicerea cu o zi înainte de propunerea dlui Fodor, pe care toți trei au votat-o, și al cărei punct prim sună: „*Se votează încredere președintelui Dr. Ioan Rațiu.*” — și astfel au ținut-o gata, ca la cas de neplăcere să o predee îndată.

Cum se combină aceste lucruri încă nu înțelegem.

Trăim într'un timp plin de enigme încurcate, să ne deschidem deci ochii și să căutăm a afla pornirea și rostul lucrurilor ce se petrec.

Noi vedem lucruri, ce ne surprind, dar' pe direcătorul acestor lucruri nu-l vedem. El e binișor ascuns, dar' ghiarele es din sac.

La cas de lipsă vom prezenta întreg sacul, și pe cei-ce-și arată nu-mai ghiarele.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Morbosul închipuit.

Comedie în 3 acte

de

J. B. MOLIERE.

Trad. de

M. Aegea.

Actul II.

Scena a VI-a.

(Urmare.)

Toinette: Cine a studiat! Ce lucruri frumoase știe.

Argan (cătră Cleante): Ce zici tu la toate acestea?

Cleante: Că dacă domnul e un medic așa excelent, precum e un orator excelent, ar fi o plăcere a fi morbos sub îngrijirea sa.

Argan: Da. Dacă vindecă așa, pre-
contra o, trebuie admirat.

Păi: Aduceți-mi inte fotelul meu, tuajă grădă pentru ceilalți domni (servitorii iartă). De Pune-te aci, fika mea (cătră s'și face un loc lângă el) și admiră pe fiul și constituie se fii fericit, că ai un turile și un rep.

Argan: Deși sunt tatăl lui și prezența lui veni s'și laud, totuși trebuie lalte, de a în toată privința sunt muldată de o d. Și ori cine-l vede, trebuie meargă și la tiner nesticat. Nici când Br. S. dînsul acea fantastic vie, Această prop. proprie altor tineri. Chiar și

ca copil era liniștit, iubitor de pace și retras, nici când nu lua parte la jocurile colegilor sei. Mult năcaz am avut cu dînsul, până a învățat a ceti. În etate de nouă ani însă, nu cunoștea literile. Bine, ziceam în mine, fructele, cari cu încetul devin coapte, sunt cele mai bune. Mai cu greu poți scrie în mar-moră decât în nésip, dar' scrisoarea aceasta e cu atât mai durabilă. Și această lena a fantasiei sale, această dezvoltare greoaie a minții sale sunt dovada cea mai eclatantă, că va posedea o judecată logică. În gimnasiu avea să lupte cu multe greutăți, dar' le-a învins, și toți profesorii laudau diligența și paciența sa. Prin studiu neîntrerupt a adus-o până acolo, încât a primit licența. Și pot mărturisi, că în cei doi ani din urmă a învins toți candidații în disputele, cari se țin de facultatea noastră.

E neînvin în dispute, ține tare la principiile sale, nici când nu cedează, și aduce ca dovadă argumentele cele mai logice. Una însă îmi place cu deosebire, că aderează la învătăurile celor vechi, și nu voeste să știe de medicii mai moderni, cari susțin circulațiunea sângelui.

Toma (scoate un manuscris și-l în-tinde Angelice): Am scris un op în contra aderenților circulațiunii sângelui, care cu per-misiunea părintelui d-tale (și salută) cutez a i-l oferi, ca primul făt al studiilor mele.

Angelica: Mie nu-mi poate folosi la nimica. Ce să fac cu el?

Toinette: Lasă numai pe mine! Îl putem întrebuința în loc de iconă.

Toma (salutând din nou pe Argan): Tot cu permisiunea d-tale învît d-șoara în zilele aceste la secțiunea unui cadavru, cu care ocaziune voi țin și o prelegerea.

Toinette: Foarte interesant! Alții își duce mireasa în teatru, dar' la o secțiune — e ceva mai galant.

Diafoirus: Ear' încă e pentru ca-lităție, cari să recer dela un bărbat, ca medic trebuie să constat, că le posede toate.

Argan: 'Mi-se pare ai fost voit s'el duci la curte?

Diafoirus: Așa am voit odată, dar' apoi ne-am convins, că e mai bine a rămâne departe de curte. Publicului nostru nu trebuie s'el dăm seamă de ceea-ce facem, la curte însă da. Dacă e cineva morbos, medicul trebuie s'el facă sănătos.

Toinette: În adevăr e foarte curios! Cum pot pretinde s'el curăți! Îi cercețai, ca să le scrieți rețete și să primiți bani pentru rețete. A să însănoșă — e treaba lor.

Diafoirus: E așa. Sîntem numai obligați a le ordina, ce să facă.

Argan (cătră Cleante): Te rog, lasă să ne cânte ceva fika mea.

Cleante: Numai aceasta am așteptat-o, ca împreună cu d-șoara să cântăm o scenă din o operetă nouă. (Cătră Angelica, dându-i niște note). Aci e vocea d-tale.

Angelica: Eu...

Cleante (făcând cătră Angelica): Te rog ascultă-mă, voi spune tot ce se petrece în scena aceea. (Tare). Nu am vocea chiar așa bună, și deci mă veți scusa, dacă va cânta mai mult d-șoara.

Argan: E frumos textul?

Cleante: E numai o operetă ușoară. Textul e numai o prosă, improvizată de doi amanți.

Argan: Prea bine! Să auzim!

Cleante: Săjetul scenei e următorul: Un păstor fluiera o doină frumoasă, când deodată îl trezesc niște strigăte în dreptul lui. Se întoarce și vede, că un bărbat necioplit vatămă cu cuvinte urite o păstorită. Îndată sare în ajutorul secului frumos și după-ace a răsplătit obraznicului cuvintele ce le-a zis, se apropie de păstorită aceea și vede o fată tină, vărsând lacrimile cele mai frumoase, cari le-a văzut cândva. Se încearcă a o mângăia și ea earăși îi mulțumește pentru ajutorul neașteptat; și îi aruncă niște priviri, încât păstorul nu poate rezista. Curând însă trebuie să se despărtească de păstorită sa, și aceasta îl doare, deoarece-și s'a înamorat în dînsa. Face tot posibilul să se apropie din nou de dînsa, dar' păstorită e piză și nu se poate apropia. Atunci se decide a o cere de nevastă și o epistolă îi vestește intențiunea sa. Ea se învoește. Dar' totodată află, că tatăl ei vrea să o dea unui alt păstor de nevastă. O durere nespūsă îl cuprinde, nu poate suferi, ca să fie nevasta altuia, și iubirea sa îl face să afle un mijloc, de a putea merge în casa ei. Aci își vede rivalul deja triumfând și aceasta îi umele cu o ură, care abia o mai poate stăpâni. Numai cu ochii se poate înțelege cu iubita sa. În fine se decide și începe a cânta. (Cântă)

„O frumoasă Filis, durerea-mi este mare. Deschide-a ta gură și spune-mi ce-ai de gând,

Ca să-mi cunoșc odată soarta.

Să știu; să mor, sau să trăiesc.

Angelica (cântă).

„Mă vezi plângând, o Tircis, Silită fiind s'o fac,

Dar' multele-mi suspine Îți spun, ce nu-ți spun eu.

Argan: Hm! Nu știam, că fika mea știe așa bine cânta de pe note.

Cleante: O de-ar pute frumoasă Filis Iubitul tău fidel Să spere în iubirea-ți, Și în credința ta!

Angelica: O speră, speră, speră Căci nu te voi uita!

Cleante: Îmi juri, frumoasă Filis Că mă vei iubi în veci!

Angelica: În veci!

Cleante: În veci?

Angelica: În veci, o Tircis!

Cleante: În veci mă vei iubi.

Angelica: În veci te voi iubi

Iubitul meu Tircis.

Argan: Și ce zice la toate aceste ta-tăl ei?

Cleante: Nimic!

Argan: Nimic? Ce tată prost a fost.

Cleante (vrea să cânte): Iubita mea —

Argan: Destul, destul. Nu-mi place

opereta. Acest Tircis e un obraznic, ear' Fi-

lis o găscă, (cătră Angelica): Dă-mi notele,

să le vîd. Dar' aci nu vîd decât note; unde

e textul?

Cleante: Nu știi, domnul meu, că acum sîntem în stare, a scrie deodată cu notele?

Argan: Bine, bine. La revedere. Ne-ai fi putut cruța cu o astfel de operetă.

Cleante: Am cugetat, că vă fac o plăcere.

Argan: Plăcere? Dar' eată soția mea.

(Va urma.)

O întrebare. „Gazeta Transilvaniei“ se ocupă în primul articol de situația creată prin nenorocitul „protest“. Ea zice:

„Dr. Lucaci a făcut propunerea în sensul din urmă (adece pentru restituirea în redacție a celor care au provocat scandalul. R.d. „Trib.“) și pentru că n'a putut reuși — u ea, a găsit cu cale a adresa acel protest, care s'a expedit tuturor ziarelor române de dincoace și de dincolo și în care spune lumii române, că dînsul, Lucaci, cu soții sei a voit să salveze situația, dar n'a putut din cauza procedurii „violente și abuzive“ a dlui Rațiu.

Ciudată părere mai are dl. Lucaci despre „situația gravă“ a partidului nostru național, dacă crede, că ea se poate „salva“ prin aceea, că se vor introduce în redacția „Tribunei“ din nou acei doi-trei ziaristi de profesune, fără de trecut și, fără de greutate în viața noastră politică.

Noi însă nu putem admite, că Lucaci ar crede într'adevăr, că prin restituirea foșilor redactori s'ar salva situația partidului.

De ce dar a stăruit așa de mult pentru această restituire și de ce a făcut-o chiar cu prețul de a fi produs o scisiune în comitet?

Alta „Gazeta“. Noi nu zicem deocamdată nimic. Părintele Dr. Lucaci are cuvîntul.

Încă o întrebare. „L'Indépendance Roumaine“ — așa se telegrafează — constată că durere într'un articol, că cearta din comitetul național ia măsuri tot mai mari. Spune, că aderenții lui Lucaci au pornit o adevărată campanie, mai ales în ziarul liberal, contra lui Dr. Rațiu. Apreciază meritele, ce ambii, Dr. Rațiu și Dr. Lucaci, le au pentru cauza națională și constată, că din toată cearta numai Ungurii profitează. La tot cazul — zice ziarul bucureștean — Dr. Lucaci e dator să răspundă națiunii, că de ce s'a dat pe partea lui Albini, Russu Șirianu et consortes și s'a pus în conflict cu Dr. Rațiu, care a susținut cu bărbăție ideile naționale și a suferit pentru ele.

Eată — încă o întrebare.

Intriganții.

Sibiu, 24 Ian. n.

De câteva zile ziarul ungurești sînt pline de corespondențe despre lucrurile petrecute între membrii comitetului național.

Șirul acestor corespondențe, cari își tradează proveniența din același izvor comun ne surprinde. Mai înainte, după izbucnirea crizei la redacția noastră, presa maghiară s'a purtat cu o răceală și cu o indiferență bătătoare la ochi. Ea își făcea impresiunea omului, care își ride în pumni, dar pe ascuns, ca nu cumva cei despre cari ride să-l observe.

Acum după publicarea protestului presa maghiară și-a schimbat ținuta. Ea pășește activ în luptă, cu o tendință nu declarată, dar vădită.

Ea se dă hotărît pe partea celor cu protestul și caută să discrediteze pe Dr. Rațiu.

Eată cam ce se spune prin ziarul din chestiune („Budapesti Hirap“, „Pesti Napló“, „Egyetértés“).

Lucaci a luat poziție contra soților sei de luptă Dr. Rațiu, Coroianu etc. El pretinde restituirea statului quo ante în redacția „Tribunei“, va să zică desaproabă procedura de până aci a lui Rațiu.

Judecătoria din Sibiu a hotărît în favoarea lui Rațiu, de ce? A intervenit Bánffy! — Căci în toată afacerea la spațele lui Dr. Rațiu stă Bánffy, ear' la spațele lui Brote și Albini — Sturdza. Cu un cuvînt personalitățile ce poartă acum proces sînt numai figuri în mîna celor doi mari jucători de șac: Bánffy și Sturdza.

Cînd Lucaci era la București acolo se lătau știri, că Rațiu e vîndat lui Bánffy și — conservatorilor din România.

Rațiu ar fi în stări critice financiare și totuși ține locuința splendidă într-o vilă, cu chirie de 900 fl. anual. Coroian asemenea trăiește domnește, deși cancelaria lui advocațională nu-i prea aduce venit.

Cu Lucaci nu s'a putut înțelege Bánffy de fel, de aceea el nici nu s'a alipit de Rațiu, și nici n'a rupt-o cu el până-ce n'a umblat pe la București.

Aici se speră, că Lucaci cu popularitatea sa va da îndrăgostit pe Rațiu și Coroianu, și în sfîrșit va câștiga învingerea pe seama grupului Brote-Albini.

Astfel sfîrșește corespondența lui „Budapesti Hirap“.

Și știți ce înseamnă acest aici? București! Corespondența e datată „București 18 Decembrie“.

Asemenea din București e datată

corespondența lui „Egyetértés“, ear' a lui „Pesti Napló“ e din — Sibiu!

Diferența de date nu împoartă; cuprinsul lor e același, numai în diferite variații. Același cântec cu altă melodie. Vină el dela București, ori dela Sibiu, din același izvor vine.

De unde? Credem, că nu ne înșelăm, cînd zicem, că vin dela același izvor, dela aceeași grupă de intriganți, cari dela București și dela Sibiu, deodată au pornit campania lor nebună în contra prezidentului Rațiu și a „Tribunei“.

Este grupa, pe care ei înșiși o numesc mai sus „grupa Brote-Albini“. Grupa aceea, care mai are în sinul său și un microscopic Machiavelli, aceea „peană măiastră“, care a lansat vestitul „Milleniu“ și care așa de frumos știe scrie povești — politice și nepolitice.

Același trifoiu din București, care și în Sibiu își are reprezentanța sa, „trifoiu“ sibian.

Ei și-i-au crescut, morala și politica lor o propagă, și serviciile lor și numai ale lor le-au făcut și le fac, după cum cer interesele: cu pace, ori cu războiu.

Atunci, cînd au avut lipsă de agitație, au făcut agitație pe față, au sculat lumea prin vorbirile și penele lor. Acum, că se cere pace, scriu „milleniuri“ și țin conventicule secrete; scriu epistole și șopotese la urechile oamenilor, spunînd lucruri mari, mari, multe și mărunt, ca numai doar' să le succedă a delătura din calea lor pe cel care li-a observat acum tendința și scopul pervers și le-a zis: Quos ego!

În campania aceasta ei recurg la toate mijloacele. Nimic nu e destul de josnic, ca ei să nu-l folosească. Pentru ei nu-i cîntec, nu-i omenie, nu-i respect, nu-i nimic!

Suferințele avute dela vandali de Unguri ei le uită, ba înșiși îi imită, spargînd ferestrele aceluia, ale cărui case le-au demolat niște fanatici șovinști.

Ei sînt mai răi ca Ungurii.

Căci Ungurii sparg case, sau te închid în temnițe, acestia însă te persecută cu calomnia, cea mai veninoasă și mai usitată armă a intriganților.

Ne-au calomniat și pe noi destul. Presentat-ne-au printre uniți (la Blaj) de cei mai intimi ai metropolitului Roman, — ear' printre ortodoxi descris-ne-au de cei mai mari iesuți, cari întreținem directe legături cu propaganda fide.

După-ce ani de-arîndul au batjocorit, în mod perfid și necinstit „Gazeta Transilvaniei“ și pe directorul ei — în fine au recurs „la imparțialitatea ei recunoscută“.

După-ce au anatemitat „Dreptatea“, — pe al cărui prim redactor l-au insultat și în momentul, cînd a intrat pe doi ani în temnița din Vaf, unde și azi suferă, singurul Român, — în fine au recurs la „ospitatea coloanelor ei“.

Nu li-a fost destul atîta.

Au alarmat toată România, au umplut gura tuturor bătușilor și mahalașilor, au umplut toate fițuțele de prin provincie cu calomnii în contra Drului Rațiu.

Și tot nu li-a fost destul.

Au recurs acum și la ziarul dușmanilor nostri seculari — la ziarul ungurești.

... De altcum ei nu fac ceva nou. Sînt consecuenți în răutatea lor.

Au dus pe Dr. Rațiu la poliție, ca pe un violator de domiciliu, l-au dus la procurorul unguresc, la judecătoria ungurească — de ce să nu-l tirască și prin gunoii presei ungurești?

Ei își fac meseria lor — de intriganți.

Noi să-i cunoaștem și să-i înfierăm.

Din parlamentul maghiar.

Sedința din 22 I. c.

Momentul mai important din această sedință a fost propunerea contelui Apponyi, concretizarea vorbirii sale, cu care ne-am ocupat și noi în mai mulți numeri de-arîndul. La încheierea raportului asupra derurgerii speciale a sedinței, vom da în traducere această propunere constatătoare din 12 puncte deosebite.

După deschiderea sedinței prezidentul Szilágyi anunță de insinuată propunerea lui Apponyi, ca o completare a proiectului despre judicatura curială, cu privire la alegerile dietale. La propunerea prezidentului motivarea celor propuse se amîna pe sedința de Sâmbătă.

Urmează la ordinea zilei continuarea dezbaterii asupra bugetului de interne.

Referatul Gajári Ödön după o polemisare cu Ugron Gábor și Eötvös Károly, revine asupra propunerilor lui Apponyi Albert, și declară, că partidul guvernamental știe aprea activitatea lui Apponyi și față de propunerile lui întreg partidul este prevenitor, decât că există diferențe de vederi. Apponyi se ocupă în propunerile sale numai de abuzuri, cari provin dela puterea guvernului și dela organele guvernamentale, — pe cînd guvernul voește a lua dispozițiuni și împotriva acelor, cari prin agitațiuni febrile creează fanatismul religios. La sfîrșit roagă referatul pe Apponyi, că chiar dacă acțiunea sa nu va avea efect imediat să nu ridice recriminări împotriva guvernului, ceea-ce ar duce la aspirarea contrastelor dintre cele două partide. (Cu alte cuvinte îi dete să înțeleagă, că propunerile lui se vor pune deocamdată „ad acta“. Red. „Trib.“)

Deputatul Holló Lajos, ca propunător, își motivează din nou propunerea cu privire la regularea procedurii disciplinare și la ordinea oficiilor comitatensi. Arată, că administrația trebuie reformată pe baza principiilor de autonomie.

Ministrul de interne Perczel cerează a combate afirmațiunea, că decreșterea din anul acesta a alegătorilor introdusă în liste ar proveni din a sărăcie generală a populațiunii. Numărul alegătorilor din contră s'a sporit dela anul 1879 încoace cu 10.000 de inși. Nu este nici aserțiunea aceea adevărată, că comisiunea emisă ar fi în stare a face cu privilegiul conscripțiunii deosebire între alegători opoziționali și guvernamentali. Cere primirea bugetului.

Se votează și propunerea lui Holló se respinge, ear' titlul „esibite centrale“ din buget se primește.

Urmează discuțiunile de încheiere asupra titlului: Municipii.

Aici ia cuvîntul gureșul Polonyi, care se ocupă cu conflictul dintre capitală și ministerul de interne; arată că autonomia capitalei a fost jignită în mai multe afaceri, că actualul ministru de interne nici barem o idee palidă despre drepturile autonomice nu are. Venind a vorbi despre propunerile lui Apponyi enunță, că ori-ce lege nu ajută nimic dacă principiile ce se cuprind într'însa nu se și validează. Dar' cînd cu validitatea legii s'a condece ministrul Perczel, poate fi sigur ori-cuie, că legea va fi pusă în praxă în contra bunelor intențiuni ale acelor, cari au creat-o! (Aplause!)

Accentuează ca și Ugron, necesitatea schimbării sistemului și a persoanelor. (Aplause și „Ejen“).

Dezbaterile se va continua într'altă sedință.

Propunerile lui Apponyi în afacerea completării proiectului despre judicatura curială cu privire la alegerile dietale sînt în resumat următoarele:

I. Penetele din §-ul 3 al proiectului, cari tractează despre abuzurile prezidentului dela alegere referitoare la motivele de nulitate, să se precizeze prin determinarea cercului de activitate a prezidentului, să se cuprindă în aceste încheiebi casurile omiterii dispozițiilor legii cu privire la tratarea alegătorilor și jurarea primarilor comunali, ca martori de identitate. Să se introducă parafrazi cu privire la abuzul făcut din oficiu pentru de a influența asupra alegătorilor, a-i corupe prin mîncări și beuturi.

II. Dispozițiunea punctului 5 din §-ul 11 Art. de lege XXXIII: 1874, conform căreia primirea în lista alegătorilor este deperdentă dela solvirea faptică a contribuțiunii din anul precedent, să fie scoasă din valoare.

III. Partea a III-a din art. de lege XXXIII: 1874 despre listele alegătorilor să se modifice în a-el sens, ca lista să fie pe o serie oare-care de ani (bună-oară pe trei) stabilă, în care lista să se facă numai rectificările de lipsă, să se inducă în locul celor „scoși“ alegătorii noi primiți. Aceia cari își pierd dreptul de alegere, trebuie să fie în cunoștință despre aceasta comunicându-li-se în scris totodată și motivele. Un exemplar din lista alegătorilor trebuie să se depună la notarul public, pentru de a servi ori-și-cînd ca informațiune alegătorilor.

IV. Comisiunile centrale să execute odată pentru totdeauna modificarea în sensul §. 34 din art. de lege, a solvirii de dare după așa numita sesiune de felderă. (Pămînt de o felderă, de o găleată, — după care este socotită darea).

V. Procedura cu privire la compunerea listelor de alegători și la diferitele rectificări să se înceapă de dreptul cu începutul anului și nu după-aceum s'a practicat până acum. Să se înceapă adevărat mai de timpuriu cu semnarea recurselor și a observațiilor, astfel ca curia să aibă timp cel puțin de 3 sau 4 luni pentru de a pute rezolvi apelațiunile în contra concluziilor comisiunilor cen-

trale, ca for de primă instanță (§. 51. Art de lege XXXIII: 1874).

VI. Să se zică precis în textul §-lui 67 Art. de lege XXXIII: 1874, că cu controla asupra identității alegătorilor pot fi concrezuți din orăse numai membrii magistratului, ear' din sate numai primarii comunali sau lociitorii acestora și câte un jurat comunal, — cari înainte de a-și începe activitatea să depună jurămint în fața comisiunii pentru împlinirea cu conștiințiozitate a datorințelor.

VII. §-ul 67 din sus amintitul articol de lege să se modifice radical, să fie lipsit de ori-ce neînțelegere. Prezidentul este îndatorat, ca cu ajutorul membrilor de încredere să designeze pentru alegători locul unde pot să stea, ca într'acest loc și localul alegerii să nu fie împedecată comunicațiunea. Cînd sînt două partide prezidentul designează în fața membrilor de încredere prin soarte locul pentru una și cealaltă partidă.

VIII. §-ul 73 din articolul XXXIII: 1874 să se întregască prin dispozițiunea, că un alegător, căruia din eroare sau numele sau ocupațiunea i-s'a indus, fals în listă, să nu fie respins dela urnă.

IX. Oficiantul încredințat cu menținerea ordinii să fie de față în localul de votare numai până-ce prezidentul o cere în interesul ordinii.

X. Să se dispună ca unui oficiant public, nu-i este iertat a lua parte la turneul deputatului, nici să fie membru vre-unui comitet al partidelor, nici să facă presiune în favoarea unui sau altui candidat. Să se enunțe că gendarmeria are a menține numai ordinea, dar' nu a fi escorta pe alegători și a supraveghia taberele partidelor.

XI. Responsabilitatea disciplinară să se extindă și asupra membrilor din deputațiunile de conscriere. Cări conlucră la compunerea și rectificarea listelor de alegere.

XII. Procedura penală în contra acelor cari au comis abuzuri electorale să se înăsprească conform stărilor faptice, timpul de prescriere în această procedură să se prelungască și să se decidă, ca pedeapsa cu temniță ce colul penal pentru casuri grave prescrie, să se poată schimba în pedeapsă de bani.

Aceste sînt în resumat propunerile lui Apponyi, cari și-le va motiva în sedința de Sâmbătă.

Cronică politică.

(Italianii în Africa.) Precum alte mari state, așa și Italia este stăpînită de dorul de a-și extinde posesiunile sale coloniale, mai ales în direcțiunea și în acele părți, unde privilegieria lor ar fi mai lesne de executat, adecă în țările mai apropiate către Italia, — în Africa. La coloniile ce le posedă Italia încă demult în această parte a lumii, ea a cucerit în ultimele timpuri și provincia așa zisă Erythrea, învecinată cu Abyssinia. Cu cât Italia se nzuia înse mai mult a-și întări și asigura, poate și extinde posesiunile sale din sus pomenita provincie, cu atât mai mult se împotrivău Abyssiniienii, popor semi-sălbatic, de religie jumătate păgână și jumătate ortodoxă.

Certele ce se iscau între acești doi vecini provocau adeseori încăierări și lupte până se stabilise între ei o învoeală, în sensul căreia regele abyssinian Menelik recunoaște Italiei oare-care suzeranitate asupra sa. Dar' nici tractatul așa încheiat nu asigurase pacea și traiul pînăcînt între vecini; și reții sfetnici ai lui Menelik adăugau în exemplarul tractatului ce îl păstrau ei, două cuvînte, înscris prin ele clausula despre „suzeranitate“ devine ilusorie. După această ispravă earisi începură a face greutăți Italiei întru înaintarea ei și întărirea pozițiilor ei coloniale în Erythrea, până se încăierară din nou într'un războiu, care ține deja, cu intervale mai mici sau mai mari, aproape jumătate de an. Ultima încăierare s'a întîmplat pe la începutul lunii Decembrie anul trecut, lângă locul numit Amba Aladgi, apărât de un batalion al Italianilor, sub comanda majorului Toselli. Norocul n'a fost favorabil acestor din urmă; Abyssiniienii au atacat locul întărit în număr de zece-ori mai mare decât Italianii, astfel încât acestia aproape toți și-au găsit moartea pe câmpul de bătălie, făcîndu-și datorința către patrie.

Vestea fatală despre înfrîngerea la Amba-Aladgi produsese în toată Italia pe deoparte adîncă durere, pe de alta însă și simțul de jertfă pentru a recăștiga onoarea drapelului italian. Cu excepțiunea deputaților socialiști, camera a votat unanim trimiterea unei armate puternice în Erythrea și creditele necesare în suma de 20 milioane lire.

În zilele din urmă a sosit la fața locului ultimul transport, astfel, că armata italiană de acolo se urcă azi la aproape 14.000 combatanți sub comanda supremă a generalului Baratieri.

De cînd cu victoria dela Amba-Aladgi, Abyssiniienii n'au înaintat aproape nimic, ci

s'au pus numai să blocheze un alt loc întărit mie la dimensiuni, dar' cu poziție strategică eminentă, numit Makalle. Și locul acesta este apărât de un mic detașament al trupelor italiene, sub comanda majorului Galliano, devenit locotenent-colonel de șese zile pentru iscusința și eroismul, cu care apără fortăreața, încongiurată și strîmtoară aproape din toate părțile de către Abyssiniienii. Înșuși împăratul Wilhelm I. și-a exprimat admirațiunea sa despre locotenent-colonelul Galliano, într-o depeșă către guvernul italian.

Armata lui Baratieri, nu-i vorbă, se apropie către Makalle, dar' pe deoparte distanța e încă foarte mare, pe urmă n'are destule trupe auxiliare de tren, ear' mai presus de toate cei înșuși în fortărețe duc mare lipă de apă, Abyssiniienii luându-le și ultimul izvor din care se adăpau, și astupându-l cu țărînă și petri, ca să nu aibă timp Italianii a se aproviziona de apă, chiar dacă ar face o erupere din fortăreață. Ultimele telegrame spun, că generalul Baratieri ar fi și dat lui Galliano împuternicirea de a capitula eventual.

*

(Plecarea subită a unui diplomat.) Ambasadorul italian din Viena, contele Nigra a plecat de acolo la 20 Ianuarie cu totul neașteptat, fără veste, ca din senin, astfel încât nici nu și-a luat rămas bun dela colegii sei din corpul diplomatic. S'a dus la Roma, chemat fiind de Crispi. Ziarele vieneze nu spun nimic pozitiv despre motivele plecării subite a ambasadorului; numai unele combinaază, că ar fi vorba de a deveni ministrul de externe în țeara sa.

*

(Nici o schimbare în gruparea puterilor.) Pe timpul demonstrațiilor antifermane în Londra, în urma depeșei de felicitare a împăratului Wilhelm către prezidentul republicii Transvaal, Krüger; atunci cînd foile engleze vorbeau de o eventuală alipire a Engleterre către Rusia și Franța și după ele toate celelalte foi nu o mai slăbeau cu combinații și afirmări spăietoare, noi îndată ne-am exprimat convingerea că nu dăm crezîmînt unor astfel de știri.

Avem înaintea noastră o voce foarte competentă în cauză, ziarul „Le Nord“, care întărește părerea noastră, căci eată ce scrie în ultimul se număr („Le Nord“ e foaie săptămînală) dela 19 Ian:

„Aliata Francei, Rusia nu nutrește nici o ură ori gânduri ascunse față cu celelalte state. Ea se bucură ori-cînd v'ro putere europeană, recunoscînd principiul fundamental al alianței ruso-franceze, contribuie, din partea ei, a face să se aplice victoria pe partea politice urmate de Rusia și Franța. Astfel am văzut Germania unindu-se cu Rusia și Franța în Oriental asiatic și în Turcia și a se neutraliza prin aceasta năsuștele altor puteri.... Dacă Engiltera, din partea ei, recunoscînd greșeliile politice sale ce a urmat-o până acum, ar voi să se dea laolaltă cu Rusia și Franța pentru a sprîngi politica lor pacifică și desinteresată, ea n'ar fi de sigur respinsă. Dar' a crede din cauza aceasta la încheierea unei alianțe, sau chiar și numai la o apropiere de regulă între Rusia și Engiltera, este distanța așa de departe, încât nu o pot micșora pia desiderata ale presei din Londra“.

Bogația Țării-Românești.

În „Curierul Financiar“ sub titlul „Petroleum în România“ cetim următoarele:

Un jurnal tehnic din Viena serie următoarele: „Industria rafinării petrolului care a devenit foarte lucrativă în Austro-Ungaria și care a ajuns la o întindere neașteptată, trebuie, față cu decadența industriei petrolifere din America, să lucreze materiale prime din România și Galiția. România mai cu seamă, trebuie să servească de sursă de alimentațiune pentru fabricile, cari nu sînt situate în Galiția, deosebi pentru stabilimentele austro-ungare, pentru care petrolul român este mai adese o condițiune de existență“.

Austro-Ungaria consumă o mare cantitate de petrol brut. La această consumațiune România ia parte cu 8%, ear' Galiția cu 7%. Restul se importă din America și din Rusia.

Chestiunea este acum a se ști 1°, dacă regiunile noastre petrolifere ar pute să producă anual atât cît trebuie Austro-Ungariei și 2°, dacă această producțiune existînd ar conveni comerțului austriac să se aprovizioneze numai dela noi.

Dl Th. Feneault afirmă cu toată autoritatea sa că avuția de petrolu a României este capabilă a subveni la necesitățile întregii Europe și că producțiunea de ulei mineral din valea Dunării este incalculabilă. „Technicker Zeitung“ merge și mai departe; el zice:

DESPĂRȚEMÎNTUL MĂRFURILOR DE LÂNĂ:

Doulin Cheviot, 120 ctm. lat.	pro metru fl. —.65
Tulpane pentru dame, calitate foarte bună, 120 ctm. lat.	pro metru fl. —.82
Tulpane diagonale, 120 ctm. lat.	pro metru fl. 1.—
Cheviot uni în toate colorile moderne 120 ctm. lat.	pro metru fl. 1.20, 1.55, 1.75
Stofe de modă englezești, calitatea cea mai bună 120 ctm. lat.	pro metru fl. 1.45
Cheviot diagonal în cele mai nouă colorii, 120 ctm. lat.	pro metru fl. 1.95
Kammgarn cordonné (Haute Nouveauté) 120 ctm. lat.	pro metru fl. 2.25
Tricot gouffré (ultima modă) 120 ctm. lat.	pro metru fl. 3.50
Royal gouffré (noutate parisiană) 120 ctm. lat.	pro metru fl. 2.60
Novități eschisite în stofe de modă originale englezești și franceze, 120 ctm. lat.	pro metru fl. 1.95, 2.20, 2.80, 3.—, 3.50, 3.75, 3.95, 4.60, 5.50 etc. etc.
Stofe de modă dublu late	pro metru 22, 32, 34, 48, 50, 58, 60, 65 cr. etc.
Barchente și Flanel-Cotton în cele mai bune calități	pro metru 24, 28, 32, 35, 40, 45, 48, 52, 55, 60 cr.

[2701] 10—12

Casa de mărfuri

D. Lessner

Viena, VI.,
Mariahilferstrasse
Nr. 81—83,
Souterrain, Parterre, Mezzanin
I. Etajiu.

Despărțemîntul mărfurilor de mătăsă.

Stofe de mătăsă în calități bune cu desemnuri frumoase și noue	pro metru 65, 85, 94, 96
Stofe de mătăsă curată, admirabile, după ultima modă, în toate colorile, calitatea cea mai bună	pro metru fl. 1.30
Stofe scoțiene de mătăsă curată, moderne	pro metru fl. 1.10
Merveilleux glacé façonné, mătăsă curată, în toate colorile	pro metru fl. 1.05
Taffet mille rayé, mătăsă curată, executare admirabilă	pro metru fl. 1.75
Taffet rayé, mătăsă curată	pro metru fl. 2.50
Taffet rayé pointu, mătăsă curată	pro metru fl. 3.20
Brocate, stofe admirabile de mătăsă curată în desemnuri deosebite	pro metru fl. 2.60
Crêpon de mătăsă curată pentru bluse în cele mai elegante și diferite executări	pro metru fl. 1.50, 1.80
Peluches original englezești de mătăsă pentru jachete și mantale, cel mai bun fabricat	pro metru fl. 3.90, 5.—, 9.50, 13.25
Peluches de mătăsă în toate colorile	pro metru fl. 1.10, 1.40
Catifele în toate colorile	pro metru 60, 98 cr., fl. 1.30, 1.50, 2.30
Catifele admirabil desemnate	pro metru fl. 1.20, 1.30
Cord-Velvet în toate colorile	pro metru fl. 1.45

Pentru provincie jurnale mari, ilustrate și colecțiuni bogate de mostre la cerere gratis și franco.

Loteria maghiară de classe.

Tragerea de classa I.

dela 5—8 Februarie
în casul cel mai bun un câștig

de un milion

Trețul prim dela: 600.000, 400.000, 300.000, 200.000,
2 à 100.000, 80.000, 2 à 60.000, 4 à 40.000, 2 à 30.000,
2 à 15.000, 7 à 10.000, 14 à 8000, 34 à 6000, 16 à 4000,
120 à 2000, 226 à 1000.

45.007 câștiguri în bani
cu venit total de

9,200.000 coroane
de solvit în bani gata fără detragere

Losuri I. classă:

Losuri cplt. pentru toate trei cl ssele:

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$
Fl. 20.— 10.— 2.— 1.— Fl. 60.— 30.— 6.— 3.—

recomandă și expediază pe lângă trimiterea anticipativă a competenței, sau și cu rambursă, la adresa

Carl Heintze,

Budapesta, Servitenplatz Nr. 3.

Cu porto pentru epistolele recomandate și listele de tragere la comandarea losurilor de classa I. a se trimite 25 cr., ear' la comandarea de losuri complete pentru porto de epistole recom. și trei liste de tragere a se trimite 50 cr.

[404] 1—4

Slivoviță de Bănat

premiată cu diploma de onoare, medailă de aur și hors concurs,
din căzănăriile lui

Câmpianu și Smeu,
Prigor (Bănat).

[3590] 6—25

Deposite: Viena IV., Wiedner Gürtel nr. 20.
București, Calea-Griviței nr. 117.

Se caută reprezentanți români în orașe mari pentru Austro-Ungaria.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare** populară a legii amintite. În această **explicare** se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.